



Samhällsbyggnadsnämnden

Protokoll från samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2020-04-22

På grund av dataskyddsförordningen (GDPR) är vissa uppgifter i protokollet borttagna.

Innehåll

Beslutande.....	2
Besparingar och effektiviseringar inför budget 2021.....	3



Samhällsbyggnadsnämnden

Plats och tid	Blåljushuset i Aneby, kl. 13.15–13.45		
Beslutande	M	Mats Hansson, ordförande	
	S	Roger Ljungqvist	
	KD	Margareta Wier	
	C	Jan Andersson	
Tjänstgörande ersättare	S	Sune Svensson, tj. ersättare för Annki Stark (S)	
	C	Birgitta Käberger, tj. ersättare för Karl-Magnus Johansson (C)	
Övriga deltagande	Anna-Lena Holstensson, sekreterare Michael Wirestam, samhällsbyggnadschef		
Utses att justera	Roger Ljungqvist		
Justeringens plats och tid	Blåljushuset 2020-04-22, kl. 14.00	Paragraf	44
Underskrifter	Sekreterare	
		Anna-Lena Holstensson	
	Ordförande	
		Mats Hansson	
	Justerande	
		Roger Ljungqvist	
ANSLAG/BEVIS			
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.			
Organ	Samhällsbyggnadsnämnden		
Sammanträdesdatum	2020-04-22		
Datum anslags uppsättande	2020-04-22	Datum anslags nedtagande	2020-05-14
Förvaringsplats för protokollet	Samhällsbyggnadsavdelningen		
Underskrift		
	Anna-Lena Holstensson		
Justerande		Utdragsbestyrkande	



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44

Dnr 2020-0298

Besparingar och effektiviseringar inför budget 2021

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att ställa sig bakom och föreslå följande besparingar och effektiviseringar inom samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde till budget 2021, samt

att när det kommer till punkten med minskning av uttryckningsstyrkan vid räddningstjänsten ska det ske genom naturlig avgång.

Minskning av medborgarmöten (80 tkr)

I budgeten finns 100 tkr årligen avsatt för medborgarmöten. Pengarna är avsatta för att kunna genomföra medborgarmöten, byggfrukostar etc. De kan även användas till mindre åtgärder som föreslås i samband med ett möte. Mot bakgrund av de effektiviseringskrav som finns så föreslås en rejäl minskning av medlen för medborgarmöten. Konsekvensen blir färre möten och möjligheten till åtgärder uteblir.

Högre budgeterade bygglovsintäkter (150 tkr)

Intäkterna på plan- och byggsidan har varit klart högre än budgeterat under senare år. Det är därmed rimligt att intäktskravet i lagd budget ökar på verksamheten. I verkliga intäkter blir kanske inte skillnaden så stor men det ger en mer rättvisande budget.

Minskning personalbudget utifrån omorganisation (70 tkr)

Under 2019 förändrades organisationen inom samhällsbyggnadsavdelningen när bygg- och miljöenheten tillskapades. Därigenom försvann en chefstjänst inom avdelningen och lönekostnaderna minskade något. Full effekt nås först under 2020. Konsekvenserna är beskrivna och utredda vid omorganisationen.

Minskning av uttryckningsstyrkan på räddningstjänsten från 1+6 brandmän till 1+5 brandmän (100 tkr)

Som framgår av bokslutet för 2019 var räddningsstyrkorna endast fullbemannade under totalt åtta veckor (1+6), resterande veckor var de bemannade med sex brandmän (1+5). En deltidsbrandman kostar årligen omkring 150 tkr i lönekostnader. Att minska styrkan från 1+6 till 1+5 ger alltså omkring 450 tkr i besparing då de har beredskap var tredje vecka.

Eftersom styrkan inte varit fulltalig under senaste åren och bara delvis under 2019 ger en neddragning inte riktigt den ekonomiska effekten. Kan det bli en tredjedel av nämnda 450 tkr så får det ses som positivt. Däremot blir effekten förstas större om och när styrkorna är fullbemannade. Vid fullbemannade styrkor blir det av naturliga skäl ännu svårare att klara given budgetram.



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44 (forts.)

En neddragning ger också viss effekt på driftbudgeten genom att exempelvis färre larmställ krävs. Samtidigt ökar sårbarheten i en redan tunn organisation. Det är inte ovanligt med styrkor om 1+4 runt om i landet, men då har kommunen ofta fler stationer och fler styrkor, så är inte fallet i Aneby. När neddragning inom räddningstjänsten tidigare har funnits som förslag, ett antal år sedan tillbaka i tiden, har större företag i kommunen varit starkt kritiska. Konsekvenserna av en neddragning kan bli stora vid vissa händelser och olyckor, särskilt för industrin och större verksamheter och vid mer komplexa bränder och olyckor.

Budgetberedningen har utifrån detta gett samhällsbyggnadschefen i uppdrag att föra en dialog i första hand kommunens större företag, företrädesvis industrier. Dialogen har inletts genom att förslaget har skickats tillsammans med missiv från räddningstjänsten och den matris med konsekvenser vid olika bemanning, som även finns längre fram i detta dokument.

Ett av de större företagen har hittills (17 april 2020) svarat och sagt sig acceptera en neddragning till 1+5, dock inte lägre antal än så. Det är också viktigt att poängtera att en neddragning av antalet brandmän ska ske genom naturlig avgång och inte genom varsel, detta mot bakgrund av de rekryteringssvårigheter som funnits inom räddningstjänsten under senaste åren. Det kan därigenom ta längre tid att nå full ekonomisk effekt av en sådan här förändring.

Sammanfattning

Budgetarbetet inför 2021 har påbörjats i budgetberedningen. Kommunen står som helhet inför stora ekonomiska utmaningar. I planeringsförutsättningarna har respektive avdelning gjort en omvärldsanalys, en invärldsanalys där planerade förändringar i verksamheten redogjorts för samt uppmärksammat behov och strategiskt viktiga frågor. Inför budgetberedningens arbete lämnade respektive avdelning en ekonomisk prognos för innevarande år, 2020. Prognosen lämnades långt innan bokslutet för 2019 var klart.

Samhällsbyggnad lämnade en preliminär tidig prognos om ett nollresultat. Prognosen har haft stor betydelse utifrån hur budgetberedningen har arbetat med ett första förslag för en budgetram till 2021. Den preliminära prognosen slår nu hårt mot samhällsbyggnad då avdelningen, tillsammans med det kommunövergripande anslaget, är de enda i det första förslaget från budgetberedningen som får neddragningar av budgetramen i förhållande till 2020-års ram. Övriga avdelningar får uppräknings, även om de kan sägas vara små i förhållande till de behov och de underskott som finns i verksamheterna.

Utifrån det rådande ekonomiska läget med stora underskott i framförallt sociala avdelningen behöver kostnadseffektiviseringar genomföras i hela organisationen. För att det ska finnas en valmöjlighet att politiskt prioritera mellan olika åtgärdsförslag bör nivån på åtgärder överstiga det faktiska behovet av vad som behöver vidtas. Vid budgetberedningens sammanträde 20 januari 2020 beräknades att vid åtgärder som presenteras motsvarande 19,5 mnkr skulle det finnas ett utrymme på motsvarande 2,5 mnkr år 2021 som



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44 (forts.)

inte behöver vidtas, år 2022 9,0 mnkr och 9,1 mnkr år 2023. Detta givet ett resultat på 2,0 % av skatter och bidrag respektive år 2021-2023. Utifrån att utrymmet har försämrats med den uppdaterade befolkningsprognosen behöver nivån på åtgärder som ska presenteras justeras. År 2021 har utrymmet försämrats med 4,6 mnkr. Förslag är att motsvarande 23 mnkr ska presenteras som åtgärder till år 2021.

Avdelning	Budget 2020 (Budget del 2, Ks §158)	Åtgärdsförslag att presentera			Minskning (-) / utökning (+) jämfört mot budget 2020 när volymförändring, indexjustering och uppskattade behov 2021 är beaktat per avdelning.
		Belopp EBER 20200120	Förslag ytterligare belopp	Totalt belopp att presentera i åtgärder	
Kommunövergripande	11 960	800	150	950	-798
Kommunserviceavdelningen	31 546	1 200	200	1 400	1 781
Barn- och utbildningsavdelningen	177 956	3 800	700	4 500	2 399
Sociala avdelningen	143 267	12 900	2 250	15 150	922
Samhällsbyggnadsavdelningen	12 267	850	150	1 000	-350
Totalt	376 996	19 550	3 450	23 000	3 954

Budgetberedningen beslutade 24 februari 2020 att uppdra till förvaltningen att arbeta med kostnadseffektiviseringar enligt ovanstående tabell. Det ska poängteras att budgetberedningens beslut kom före pandemin, Covid-19, tog fart. Pandemins konsekvenser för samhällsekonomin är ännu oklar, det enda som står klart är att den kommer slå hårt och det är inte otroligt att den försämrar kommunens totala ekonomiska läge.

Bedömningar just nu gör gällande att skatteintäkter och andra intäkter minskar mer än vad de satsningar som regeringen har utlovat till kommuner och regioner med anledning av pandemin.

Samhällsbyggnads årsbokslut för 2019

Samhällsbyggnadsavdelningen redovisade ett underskott om 620 tkr för 2019. Räddningstjänsten stod för ett underskott om drygt en miljon kronor. Framförallt var det personalkostnaderna som var betydligt högre än budgeterat. 400 tkr av underskottet kunde härledas till kostnader i samband med utbildning av nya brandmän. Ytterligare omkring 300 tkr i personalkostnader har varit svårare att fastställa vad de beror på och det kräver ytterligare analys.

Under 2019 var räddningsstyrkan fullbemannad med sju brandmän under tolv veckor, i fyra veckor var endast fem brandmän i beredskap. Sammantaget kan alltså sägas att det var fullbemannat i åtta veckor under året, övriga veckor saknades en brandman i beredskap. Trots detta är alltså inte personalkostnaderna i balans.



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44 (forts.)

I övrigt finns kostnader hos räddningstjänsten i samband med inflyttningen i blåljushuset, avseende invigning, öppet hus med mera om knappt 100 tkr.

Parkeringsövervakningen belastar enheten med ett underskott om 55 tkr. Räddningstjänsten har också fordran gentemot andra kommuner för ett par större insatser där MSB ska ersätta respektive kommun. När MSB ersatt berörda kommuner får även kommunens räddningstjänst ersättning. Eftersom det är långa ledtider har fordran inte bokats ned i redovisningen men en intäkt om 60 tkr är att vänta framöver.

Plan och bygg redovisade ett stort överskott om 784 tkr. Bygglovsintäkterna har fortsatt varit goda och vakans på planarkitekttjänsten var med och bidrog till resultatet. Rivning av byggnad i Frinnaryd belastade resultatet med drygt 400 tkr, samtidigt fick nämnden tillbaka de pengar, 220 tkr, som använts för städning och sanering av en annan tomt i kommunen under 2018. Fastighetsägaren valde att betala kostnaden och kronofogden behövde därmed inte göra någon utmätning.

Miljösidan redovisade ett underskott om 333 tkr. Detta trots personalvakanser under året. Resultatet belastas framförallt av uppgörelse med tidigare miljöchef. Eftersom plan och bygg tillsammans med miljö numera utgör en gemensam bygg- och miljöenhet ska resultatet dock ses i sin helhet och då klarar enheten att hålla budgeten och dessutom leverera ett resultat om 451 tkr.

Under året beslutades om en åtgärdsplan med besparingar utifrån det ekonomiska läget för kommunen i stort. För samhällsbyggnad handlade det om att inte genomföra några medborgarmöten (75 tkr), personalvakans avseende planarkitekt (300 tkr), vakans vid föräldraledighet (47 tkr) samt generell återhållsamhet avseende drift, underhåll och inköp hos räddningstjänsten (73 tkr).

I stort kunde besparingarna genomföras och hållas. Den sista punkten hos räddningstjänsten var svårast att följa upp och se exakt resultat av, inte minst utifrån det ekonomiska läget där. Åtgärderna bidrog till att hålla nere det sammantagna underskottet i avdelningen.

Konsekvenser för samhällsbyggnad

I första förslaget som beslutats av budgetberedningen ska samhällsbyggnads ram till 2021 minskas med 350 tkr i förhållande till innevarande år, 2020. I planeringsförutsättningarna för samhällsbyggnad inför 2021 uttrycks behov av tillskott om totalt 650 tkr. Av dessa är 300 tkr för utbildning av brandmän, 250 tkr för strategiskt miljöarbete och 100 tkr för ovårdade tomter. Det är försiktigt tilltagna behov men samtidigt kan det gå att delvis avstå från och bortprioritera de delar av det strategiska miljöarbetet som inte är absolut nödvändiga.



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44 (forts.)

När det kommer till utbildningskostnaderna för nya brandmän, kostnader för förlorad arbetsförtjänst, kan förhoppningen vara att behovet minskar framöver och att kostnaderna därigenom minskar. För minskat behov krävs en mindre personalomsättning bland deltidsbrandmännen. Planeringsförutsättningarna togs fram innan bokslutet var klart för 2019. Bokslutet med ett underskott om totalt 620 tkr och drygt en miljon kronor, varav 918 tkr i personalkostnader, för räddningstjänsten innebär att det finns stora utmaningar att nå en budget i balans till 2021. Det är alltså en oerhört stor utmaning redan innevarande år, innan budgetramen föreslås minskas med ytterligare 350 tkr.

Den stora utmaningen i effektiviseringar och besparingar inom samhällsbyggnad är den redan idag slimmade organisationen. I mångt och mycket består avdelningen av enstyckstjänster. Det finns en bygglovshandläggare/byggnadsinspektör, en planarkitekt, en livsmedelsinspektör (halvtid vikt för livsmedelstillsyn) och så vidare. Det är redan idag en väldigt stor utmaning att klara det breda spektra av arbetsuppgifter som finns inom avdelningen.

Förutom de huvudområden som finns inom miljöskydd, hälsoskydd, livsmedelstillsyn, räddningstjänst, krisberedskap, översikts- och detaljplanering samt bygglov och tillsyn inom plan- och byggsidan hanterar avdelningen ytterligare en rad områden och arbetsuppgifter. Exempel på detta är försäljning av kommunal mark och tomter, exploatering, bostadsförsörjning, fastighetsbildningsfrågor gentemot Lantmäteriet, kommunens interna skydd och säkerhet, trafiksäkerhetsfrågor och lokala trafikföreskrifter, kontakter gentemot Trafikverket, kommunal parkeringsövervakning, hantering av skrotbilar, säkerhet vid kommunens badplatser, vattenprovtagning vid kommunens badplatser, kollektivtrafikfrågor gentemot i första hand länstrafiken, ledning av kommunens större byggprojekt, arrangerar och driver medborgarmöten med mera. Detta ska klaras av med elva heltidsanställda tillsammans med 21 deltidsbrandmän för den operativa, skadeavhjälpande räddningstjänsten.

Ytterligare utmaningar är tillkommande kostnader i verksamheten som är svåra att påverka. Nytt verksamhetssystem har upphandlats gemensamt med övriga höglandet för miljö- och byggverksamheten. Det nya systemet implementeras och driftsätts under 2020 och innebär högre kostnader för verksamheten. Likaså har verksamhetssystem upphandlats inom räddningstjänsten, där gemensamt inom länet.

Resultatet blev samma system även fortsättningsvis men till en högre kostnad. Kostnaden stiger ungefär 50 procent vilket årligen ger omkring 60 tkr i merkostnad. Aneby kommun är sedan ett par år tillbaka med i samverkan inom Räddsam F kring inre befäl. Det stärker kommunens ledningsförmåga vid olika händelser och i kris. Alla kommuner i länet är numera med i denna del av samverkan. Kostnaden för inre befäl har rabatteras under de första åren och ökar sedan stegvis. Från 2021 gäller ordinarie kostnad. Kostnaden till Räddsam F blir då 107 tkr för kommunen. Eftersom kraven på gemensam ledning samtidigt ökar från staten så kommer ett riktat statsbidrag för detta lämnas till kommunerna från och med nästa år, 4 kr/invånare vilket då ger ungefär 27 tkr till räddningstjänsten.



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44 (forts.)

Krav finns från nationellt håll om digitala samhällsbyggnadsprocesser. Från 2021 ska detaljplaner vara digitalt tillgängliga nationellt. Drift av digital översiktsplan och digitala kartverktyg ger också högre kostnader i verksamheten utan att det har tillförts några medel. Samtidigt är allt som beskrivits ovan direkt nödvändigt och i princip omöjligt att välja bort.

Missiv från räddningstjänsten – räddningsstyrkornas förmåga

Styrkan i Aneby består just nu av tre grupper med beredskap var tredje vecka. Man har beredskap från måndag 17:00 till följande måndag 17:00. Dessa har en anspänningstid på fem minuter, alltså inom fem minuter ska första bilen lämnat stationen, oaktad tid på dygnet. Målsättningen är att det ska vara en styrkeledare (befäl) och sex brandmän i varje grupp (totalt sju) något som vi inte riktigt når upp till just nu men kommer med stor sannolikhet att nå detta under innevarande år, 2020.

2015-16 var en period då många brandmän valde att sluta, en del på grund av att man arbetat under många år som brandman, en del fick arbete på annan ort efter att Hags valde att flytta stora delar av produktionen till Polen.

Sedan dess har räddningstjänsten jobbat mycket hårt med att rekrytera nya brandmän på olika sätt och antalet har sakta ökat för att i år se ut att bli fullt igen med totalt sju brandmän i varje grupp.

Läget i mars 2020

Fördelningen just nu, i mars 2020:

Grupp 1 - 6 st. – kommer att bli sju inom kort.

Grupp 2 - 6 st. – kommer att bli sju under året.

Grupp 3 - 7 st. – är full grupp.

Att bli av med en brandman tar tre månader (uppsägningstid). Att rekrytera och utbilda en brandman med motsvarande kompetens tar ungefär 1,5-2 år och kostar cirka 150 tkr.

Uppbyggnad av styrkor

Svensk räddningstjänst är uppbyggd kring brand i byggnad, allt från utrustning, fordon, kläder till bemanning. När det kommer till bemanning är förmågan att kunna rökdyka gränssättande.

För att man ska få rökdyka enligt svensk lagstiftning måste man vara minst fem personer, ett befäl och fyra brandmän. 1+4, därav är 1+4 ett minimimått på hur många man behöver vara i en brandstyrka. Därmed inte sagt att det är en optimal bemanning. Brand i byggnad kräver i stort sett alltid att man kan göra flera åtgärder samtidigt för att uppnå ett bra resultat.

Räddningstjänsten har också flera andra uppdrag där antal personer i styrkan är avgörande för slutresultatet vid en olycka. Antalet brandmän i styrkan speglar vilken ambitionsnivå kommunen vill ha och vilket skydd som ska uppnås för kommunens invånare.



Samhällsbyggnadsnämnden

SBN § 44 (forts.)

Förmåga vid olika bemanning inom 30 minuter			
	1+6	1+5	1+4
Brand i byggnad	Rökdykning/livräddning och samtidig utvändig släckning eller livräddning via stege.	Rökdykning/livräddning och samtidig utvändig släckning med en brandman.	Rökdykning/livräddning.
Brand i industri	Avancerad rökdykning/livräddning med lång in-trängningsväg.	Avancerad rökdykning ej tillåtet*. Endast utvändig insats i väntan på förstärkning. Ca 20-30 minuter	Avancerad rökdykning ej tillåtet*. Endast utvändig insats i väntan på förstärkning. Ca 20-30 minuter
Skogsbrand	God möjlighet till begränsning/släckning inom begränsat område. Bra uthållighet. Möjlighet att upprätta vattenförsörjning.	God möjlighet till begränsning inom begränsat område. Ev. möjlighet att upprätta vattenförsörjning.	Initial begränsning inom begränsat område. Invänta förstärkning ca 20-30 minuter.
Trafikolycka	Losstagnation och sjukvård av flera drabbade. Avspärning och dirigerering av trafik.	Losstagnation och sjukvård av enstaka drabbad. Begränsad dirigerering av trafik.	Losstagnation och viss sjukvård av enstaka drabbad. Ingen dirigerering av trafik, total avstängning av trafik.
Drunkning	Ytlivräddning och samtidig sjösättning av båt och landsök/sjukvård.	Ytlivräddning och samtidig sjösättning av båt alternativt landsök/sjukvård.	Ytlivräddning, möjligen **sjösättning av båt
	*Beroende på typ och storlek på byggnad **Vid goda förhållanden		

Beslutsunderlag

Planeringsförutsättningar samhällsbyggnad inför 2021
Protokoll budgetberedningen 2020-02-14
Tjänsteskrivelse 2020-04-17

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen



Samhällsbyggnadsnämnden